Verslag gebiedsgesprek

Over Uitnodigingskader zon en wind gemeente Aalten

Kulturhus Lintelo | 13 juli 2020 | 19.15 – 22.00 uur

Inleiding

Elke regio in Nederland heeft de opdracht om een Regionale Energie Strategie (RES) op te stellen. Onderdeel hiervan is om aan te geven hoeveel hectare zonnevelden en windmolens gerealiseerd gaan worden in elke regio. Het is aan de gemeenten, waterschappen en provincie van deze regio's om voor de hele regio te komen tot een totale hoeveelheid en een gebiedsschets. Gemeente Aalten wil haar aandeel in de RES vormgeven met inbreng van de gebruikers en inwoners van Aalten. Daarom organiseert zijn een aantal bijeenkomsten om inbreng op te halen op welke locaties zon en/of windenergie opgewekt kan worden onder welke voorwaarden.

De uitwerking hiervan is het Uitnodigingskader voor opwekking van Zonne- en Windenergie. Dit beleid geeft duidelijkheid aan de omgeving, initiatiefnemers van projecten en de gemeentelijke organisatie. Het brengt in beeld hoeveel duurzame energie opwekking je in je gemeente wilt realiseren, wáár dit mogelijk is en hóe dit gerealiseerd kan worden.

Voor het gebiedsgesprek van 13 juli 2020 hebben wij organisaties uitgenodigd die betrokkenheid hebben met ons landelijk gebied en met de winning van duurzame energie. In de avond zijn partijen uitgedaagd om hun visie te geven op enkele vraagstukken rond de opwekking van duurzame energieopwekking in onze gemeente. Met als doel toe te werken naar een praktisch en lokaal gedragen kader, waarbij rekening gehouden wordt met de verschillende functies en waarden van de ruimte in en rondom onze gemeente.

Deelnemende organisaties

LTO-Noord
Logiesverstrekkende bedrijven Aalten
Oudheidkundige Vereniging Aalten-Dinxperlo-Wisch
Heurns Belang (De Heurne)
Haarts Belang
Barlo's Belang
Dinxpers Belang
Lintelo's Belang
Bredevoorts Belang
Stichting Natuur & Milieu Aalten
StiVLA
Commissie Cultureel Erfgoed
SAAP, dagelijks bestuur
Werkgroep Samen voor de Patrijs
Werkgroep Akkerranden
Kavelruilcoördinator
Alliander
Gemeente Aalten
Adviesbureau Over Morgen

Kaart

- Een aantal deelnemers wil specifieke locaties aanwijzen vanuit hun rol als vertegenwoordiger van een groep. Deelnemers voelden zich hier niet toe bevoegd en wilden zich ook niet wagen aan de discussie om fiches bij de ‘buurman’ neer te leggen.
- Oproep om aan de slag te gaan met zonnepanelen op bedrijfsdaken.
- Een deelnemer gaf aan het donkergroene gebied in de landschappelijke waardekaart ook waardevol landschap te vinden en hier bij voorkeur geen duurzame energie opwek in te zien. Een ander gaf aan ruimte te zien voor (kleinschalige) initiatieven in dit gebied.
- Vanuit het leefgebied van de patrijs sluit de landschappelijke waardekaart aan.
- Er is opgeroepen om de agrarische gronden beschikbaar te houden voor agrarische activiteiten. Het gaat om kostbare grond.
- De gronddruk is hoog, dus let op met het beschikbaar stellen van agrarische gronden voor zonne-energie. Hierdoor daalt de bodemkwaliteit. Alleen gronden met lagere agrarische waarden voor zonne-energie opwek gebruiken. Bijvoorbeeld stuifzand zoals aan de Duitse grens waar in Duitsland windmolens staan.
- Het gaat in de discussie vaak over boeren / agrariërs. Suggestie om dit breder te trekken, naar grondeigenaren, om zo te voorkomen dat de focus primair op agrarische gronden ligt. Mogelijk zijn er grondeigenaren die hun gronden niet nodig hebben voor agrarisch gebruik en liggen daar kansen.
- Gronden die nu niet primair agrarisch gebruikt worden zouden kansrijk kunnen zijn, zoals plas-drasgebieden. Dat kan onderdeel zijn van de bedrijfsvoering. Maar wellicht is er in die bedrijfsvoering ook ruimte voor duurzame energie, afhankelijk per ondernemer.
- Er is gesuggereerd om ook te kijken naar de incourante gronden. Door deze in beeld te brengen, ontstaan er misschien ook wel kansen.
- De ruilverkaveling van kleine stukken grond die nu niet ‘echt’ in gebruik zijn met andere gronden op een specifieke locatie zodat daar een groter zonne-energieproject gerealiseerd kan worden. Kerkpercelen waar nu weinig mee gebeurd is ook als optie genoemd voor dit idee.
- Huidige windlocaties verrijken met zonnevelden eronder. Efficiënter en het gebied is nu toch al belast.
- Er is (terughoudend) gesproken over een mogelijke uitbreiding van het aantal windmolens op de locatie waar nu windmolenpark Hagenwind is.
- Een andere suggestie was om windmolens en zonnevelden richting de Duitse grens te leggen omdat hier al windmolens staan.

Inpassingscriteria

- Landschappelijke inpassing van zonnevelden is belangrijk.
- Zorgen over het grote gebied dat nodig is voor de opwek van duurzame energie en het extra oppervlak dat nodig is voor landschappelijke inpassing (netto oppervlakte → bruto oppervlakte).
- Belangrijk om te kijken naar mogelijke combinaties bijvoorbeeld met landbouw of meer biodiversiteit. Er is behoefte aan meer concrete voorbeelden, dit kan duurzame energie aantrekkelijker maken. Zonnepark De Kwekerij in Hengelo gld. Werd als voorbeeld genoemd. Alhoewel ook opgemerkt werd dat dit vraagt om meer ruimte.
- Als eis opnemen dat een x% van de grond benut wordt voor natuur bij zonnevelden.

- Inpassingseisen gericht op verhoging van de biodiversiteit bijvoorbeeld door ruimte voor het inzaaien van inheemse grassen en bloemen, en afrastering met wildhagen.
- Clustering versus spreiding van zonnevelden. Waarbij eerst het idee was om het juist te spreiden (versnipperden in het landschap), werd dit geluid toch weer genuanceerd door het idee dat zonnevelden dan meer van invloed zijn op het landschap. Op veel verschillende plekken kleinere plukjes.
- Er wordt wisselend gedacht over of zon of juist wind meer verstorend werkt in het landschap. De ene deelnemer geeft aan windmolens een verstoring van het landschap te vinden en de ander juist niet en zon wel.
- Zonnepanelen op het erf en aangrenzend aan het erf. Hierbij werd opgemerkt dat de agrarier zijn agrarische gronden die grenzen aan het erf juist voor bedrijfsvoering gebruiken. Eventuele zonnevelden op agrarische gronden verder weg te plaatsen van het erf.
- Opwek dichtbij afname plaatsen, dus bij bedrijventerreinen en zonnevelden aan de rand van de bebouwde omgeving.

Participatie (financieel en procesmatig)

- Participatie is belangrijk. Oproep om niet alleen de lasten, maar ook de lusten lokaal te delen.
- Publiek aandeel helpt bij de acceptatie van de opgave. Altijd lokaal aandeel in lokale projecten.
- Suggestie om eventuele initiatieven voor windmolens collectief op te pakken. Dit ook naar aanleiding van de potentiekaarten voor windenergie en beperkte ruimte daarop.
- Meeprofiteren wanneer je mee doet in de ruilverkaveling.
- Openheid in cijfers vanuit initiatiefnemers naar omwonende bij informatie over het project tijdens de ontwikkeling en na realisatie is gewenst. Over hoeveel windmolen oplevert qua inkomsten en hoeveel energie er wordt geproduceerd. Bij het windproject van Hagenwind zouden productiecijfers transparant worden gemaakt maar is tot op heden niet gebeurd, geeft een deelnemer. Waardoor hij weinig vertrouwen heeft in uitbereiding en nieuwe initiatieven.

Proces uitnodigingskader traject

- De vraag wordt gesteld waarom een kaart nodig is. Hierbij werd opgemerkt dat het mooi zou zijn als een initiatief juist lokaal ontstaat, dat de eigenaar zelf beslist wat er met de grond gebeurt. Hierop is aangegeven dat die beslissing uiteraard aan de grondeigenaar is.
- Er is uitvoerig besproken hoe een gevoelige en moeilijke opgave dit is. Hierbij is ook veel begrip voor de gemeente getoond. Aanwezigen gaven o.a. aan dat zij niet zo goed in de materie zitten. Men was benieuwd naar de gedachtegang van de gemeente, naar de betekenis van de kaart en waar de gemeente denkt dat er eventueel kansen zijn voor duurzame energie. De landschappelijke waardenkaart is toegelicht door de gemeente waarbij aangegeven werd dat zij graag inbreng vanuit de gebruikers van het gebied hierop wil hebben.

- Er is behoefte aan nog een terugkoppeling over dit onderwerp. Er komt een ontwerp uitnodigingskader, waar iedereen op kan reageren. Daarop kwam het geluid dat er ook behoefte is om met deze groep dit ontwerp nog te bespreken. Men gaf ook aan zich fijn te voelen in deze groepssamenstelling en open te staan voor nog een gesprek. De gemeente neemt dit in overweging.
- De vraag wordt gesteld hoe statisch en bindend het uitnodigingskader is. Verzocht wordt om ruimte te geven aan het kader om als opgaven veranderen of andere technieken zich verder ontwikkelen hier ruimte voor aanpassing voor is. Het uitnodigingskader wordt nu opgesteld voor zon- en windenergie. Het is nodig om tijdig het beleid te evalueren en eventueel herijken. Waarbij er gekeken wordt of het nog aansluit op de opgave, de technieken en op de ontwikkelingen in Aalten.
- Het uitnodigingskader is niet een doel op zich, het is een middel dat helpt bij de opgave en de vraag hoe om te gaan met duurzame energie.

Algemeen / overig

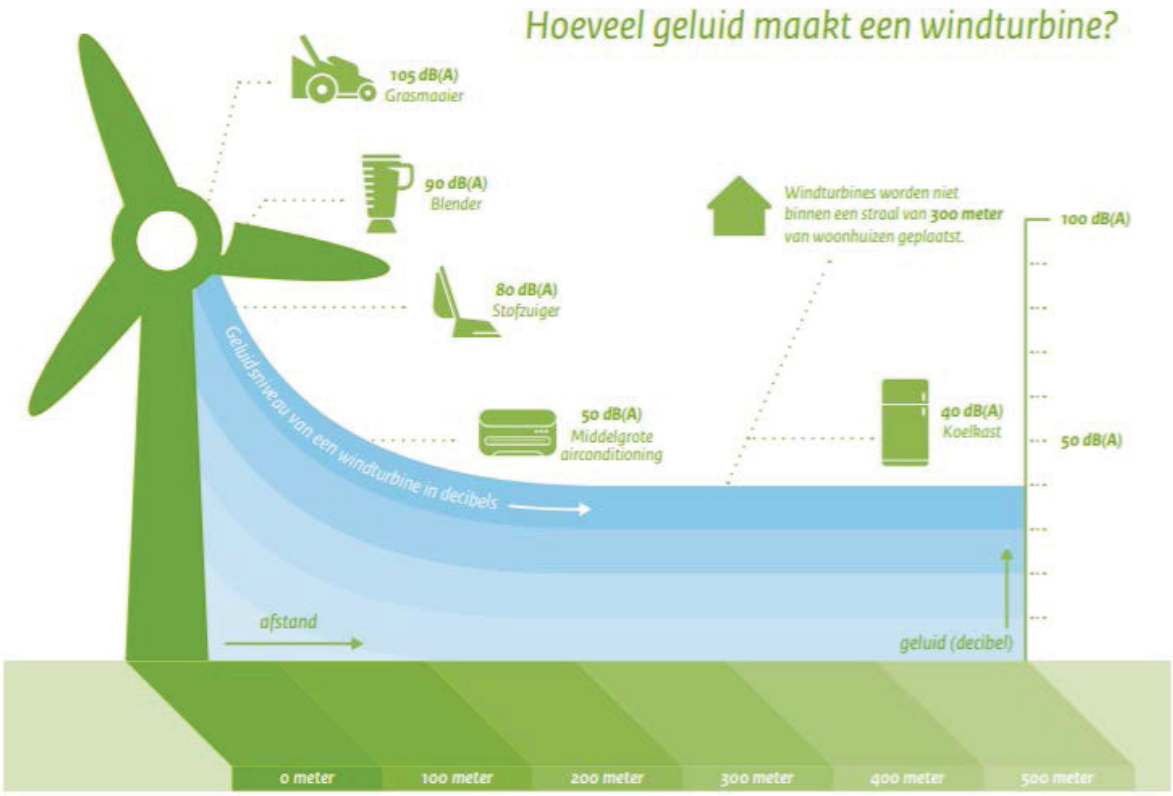
- Geluid dat deze opgave te snel komt. Een aantal deelnemers spreekt verbazing uit over dat in de paar jaar de opgave van akkoord van Groenlo zo ver naar boven is bijgesteld.
- Er is een uitgesproken behoefte aan meer onderbouwing van de opgave en waaruit die bestaat, waarbij er ook oog is voor energiebesparing en zon op dak.
- Discussie over de RES: geluid dat Aalten niet alle duurzame energie van de hele regio op eigen gebied moet opwekken. Er is meermaals aangegeven dat dit nu de opgave voor Aalten zelf is.
- De energievraag blijft groeien, dat is een probleem dat aangepakt moet worden vindt een deelnemer.
- Denk aan de zonneladder; energiebesparing en zon op dak is de eerste stap.
- Energiebesparing is belangrijk. Men geeft aan dat de politieke keuze nu gemaakt is voor duurzame energie in plaats van energiebesparing. Deelnemers willen graag meer duidelijkheid over hoe actief de gemeente hierop inzet en hoe succesvol dit is.
- Oproep om meer in te zetten op zon op dak. Er zijn nog veel lege daken binnen de gemeente. Er zijn voorstanders om eerst het potentieel van zon op dak te benutten, voordat er duurzame energie op land wordt geplaatst. Het streven is nu 30 hectare zon op dak. Daarop kwam de vraag: waarom wordt hier niet meer op ingezet als er sprake is van 300 hectare bebouwd gebied. Het antwoord werd gegeven dat dit o.a. afhankelijk is van de dakeigenaren, zij zijn uiteindelijk bevoegd om hier een keuze over te maken. Ook loopt er bijv. het project Verzilver uw dak om dakeigenaren te ondersteunen bij de eerste stappen naar zonnepanelen op het bedrijfsdak. Maar het is nu al bekend dat lang niet al het dakoppervlak benut kan worden voor zonnepanelen, in verband met noordligging, dakdoorvoeren, monumentale waarde, bomen, beperkt draagkracht, etc.
- Suggestie om zonnepanelen op bedrijfsdak als vereiste te stellen bij de bouw van nieuwe bedrijfspanden.
- Door de uitwisselbaarheid van zon- en windenergie kan het beslag op agrarische gronden verkleind worden.
- Er zijn ook andere opgaven in de gemeente, zoals verdroging van het landschap.
- Het belang van ecologie en biodiversiteit is meermaals genoemd.
- Lobby vanuit de RES voor aandeel als gemeente in zon op zee.

- Verzoek om Akkoord van Groenlo te herijken omdat cijfers niet meer kloppen en niet meer actueel is.
- Deelnemers zijn benieuwd naar de kansen voor energieopslag in de gemeente.
- De kans voor waterstof werd gevraagd. Hierop is aangegeven dat het op korte termijn nog geen veelvoudig te gebruiken alternatief is en onderzoeken laten zien dat er dan juist meer windenergie nodig is om waterstof te produceren.
- Een deelnemers geeft aan het gevoel te hebben dat de bijeenkomst wordt gebruikt om draagvlak voor Hagenwind 2 te krijgen. Wat als erg vervelend wordt ervaren. Een andere deelnemers spreekt dit tegen en geeft aan dit gevoel niet te hebben.
- Een deelnemer kwam met de vraag hoe het zit met de bescherming van bedrijfswoningen wanneer iemand een windmolen op zijn/haar grond neemt? En hoe zit het met de bescherming van de buurman?

Geluidsnorm windmolens

Meer of hogere windmolens mogen niet meer geluid veroorzaken bij geluidsgevoelige objecten. Een verdubbeling van het vermogen voor ongeveer 3 decibel extra geluid[1]

Figuur 1: https://www.rvo.nl/sites/default/files/2016/05/Factsheet%20Geluid.PDF

1 https://www.rvo.nl/sites/default/files/2016/05/2_Kennisbericht_Geluid_van_windturbines_incl%20bijlage.pdf